

**ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΕΝΑΡΞΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
ΣΤΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΜΕΤΑ ΑΠΟ LOCKDOWN
ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΚΟΡΟΝΟΪΟΥ SARS-COV -2**

ΑΘΗΝΑ, ΜΑΙΟΣ 2020

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι,

Το Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών, ανταποκρινόμενο στην ανάγκη των μελών του για έγκυρη και έγκαιρη πληροφόρηση, προετοίμασε, σε συνεργασία με ειδικούς επιστήμονες, τους ΟΔΗΓΟΥΣ ΕΠΑΝΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ με οδηγίες για τα μέτρα Υγιεινής και Ασφάλειας. Οι ΟΔΗΓΟΙ ΕΠΑΝΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ θα ετοιμαστούν για τους Κλάδους ΑΙΣΘΗΤΙΚΟΙ, ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΑ, ΣΧΟΛΕΣ ΟΔΗΓΩΝ, ΚΕΝΤΡΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ - ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ, ΕΣΤΙΑΣΗ, ΓΡΑΦΕΙΑ/ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ, ΠΡΑΤΗΡΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ, ΣΧΟΛΕΣ ΧΟΡΟΥ, ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ, ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ, ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΑ- ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΑ-ΜΑΝΑΒΙΚΑ, ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΟΠΑΠ, ΚΕΝΤΡΑ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ/ΑΙΣΘΗΤΙΚΟΙ.

Το ΕΕΑ από την πρώτη στιγμή της πρωτοφανούς κρίσης στάθηκε στο πλευρό των μελών του με κάθε δυνατό τρόπο. Οι άξονες στους οποίους κινήθηκε η υποστήριξη ήταν δυο. Ο πρώτος άξονας η ΕΓΚΑΙΡΗ ΚΑΙ ΕΓΚΥΡΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ. Ο δεύτερος άξονας οι ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ των μελών μας.

Οργανώσαμε μια μεγάλη ομάδα με δέκα ειδικούς συνεργάτες του ΕΕΑ, (δικηγόρους, φοροτεχνικούς, εργατολόγους, ειδικοί σε υγιεινή και ασφάλεια) έτσι ώστε να μπορούμε σε ταχύτατο χρόνο να απαντάμε στα ερωτήματα των μελών μας. Απαντήσαμε ατομικά σε 12.000 ερωτήματα (emails) αναφορικά με τα νέα μέτρα και πως επηρεάζουν τις επιχειρήσεις.

Στα τέλη Μαρτίου ξεκινήσαμε τα πρώτα webinars όπου οι ειδικοί συνεργάτες του ΕΕΑ απαντούσαν σε βίντεο στις ερωτήσεις που είχαν όλοι οι επαγγελματίες ανά την

Ελλάδα. Δώσαμε απαντήσεις για όλα τα επίμαχα ζητήματα, ακόμα και για τα πιο ειδικά. Καλέσαμε όλους τους Κλάδους να κάνουν δωρεάν χρήση της υποδομής του ΕΕΑ και του ανθρώπινου δυναμικού του, ώστε να κάνουν Κλαδικά webinars και να ενημερώσουν οι κλάδοι τα μέλη τους για τα τρέχοντα ζητήματα. Έως σήμερα έχουν οργανωθεί πάνω από 20 webinar και άνω των 15.000 επαγγελματίες από όλη την Ελλάδα παρακολούθησαν τους ειδικούς συνεργάτες του ΕΕΑ, δικηγόροι, φοροτεχνικοί, εργατολόγοι, ειδικοί σε υγιεινή και ασφάλεια παραβρέθηκαν και απάντησαν σε εκατοντάδες ερωτήσεις των συμμετεχόντων.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ATHENS CHAMBER OF TRADESMEN

Παράλληλα οι εργαζόμενοι του ΕΕΑ, που και εκείνοι αναγκάστηκαν να δουλέψουν από απόσταση, υπερέβαλλαν εαυτούς ώστε να στηρίζουν με κάθε τρόπο τα μέλη μας, εργαζόμενοι στο μέγιστο των δυνατοτήτων τους.

Η Διοίκηση του ΕΕΑ επικοινωνούσε συστηματικά με τα αρμόδια Υπουργεία ώστε να ενημερώσει για τα αιτήματα των Κλάδων και είμαστε περήφανοι γιατί 15 παρεμβάσεις μας εισακούσθηκαν και έγιναν οι ανάλογες αλλαγές. Οι παρεμβάσεις μας έλαβαν και δημόσια διάσταση καθώς σε συνεχή βάση μέλη της Διοίκησης του ΕΕΑ έκαναν παρεμβάσεις στα ΜΜΕ και αναδείκνυαν τα ζητήματα που απασχολούσαν τα μέλη του ΕΕΑ. Χαρακτηριστικές οι παρεμβάσεις μας για τα 800 ευρώ και τις απαράδεκτες εξαιρέσεις, για την μη έγκαιρη καταβολή των 800 ευρώ, για τους ΚΑΔ που εξαιρέθηκαν, για την μείωση της Προκαταβολής φόρου, την οριζόντια ενίσχυση επιχειρήσεων και άλλες πολλές.

Είμαστε δίπλα στα μέλη μας, στηρίζουμε κάθε επιχείρηση, στηρίζουμε την Ελληνική Οικονομία.

Γιάννης Χατζηθεοδοσίου

Πρόεδρος Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Αθηνών

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ATHENS CHAMBER OF TRADESMEN

ΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ «ΟΔΗΓΩΝ ΕΠΑΝΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ» ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ. Επιτρέπεται η αναπαραγωγή των «ΟΔΗΓΩΝ ΕΠΑΝΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ» με την σαφή αναφορά του Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Αθηνών.

Απαλλακτική ρήτρα – Αποποίηση Ευθυνών

Οι πληροφορίες που διατίθενται στους «ΟΔΗΓΟΥΣ ΕΠΑΝΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ» αποτελούν μια προσφορά ενημερωτικού χαρακτήρα και δεν υποκαθιστούν ή αντικαθιστούν την υποχρέωση εφαρμογής των οδηγιών των μόνων επίσημων αρμόδιων οργάνων της Πολιτείας, αλλά και όσων ενδεχομένως παρέχονται σε προσωπικό εξειδικευμένο επίπεδο. Το περιεχόμενο των «ΟΔΗΓΩΝ ΕΠΑΝΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ» είναι διαθέσιμο στο κοινό, μόνο για γενικούς πληροφοριακούς λόγους, δεν αποτελεί πρόταση ή προτροπή για την εφαρμογή αυτού, δεν απαλλάσσει των υποχρεώσεων πλήρους εφαρμογής των υπό της Πολιτείας δια των επίσημων και αρμοδίων οργάνων θεσπιζομένων μέτρων, όρων και προϋποθέσεων για τη λειτουργία των επιχειρήσεων σε σχέση με την αντιμετώπιση του *ιού SARS-COV-2 και τη λοίμωξη COVID-19*, και απηχεί τις επιστημονικές απόψεις αποκλειστικά των συντακτών, ειδικών επιστημόνων, και όχι, κατ'ανάγκη, του Ε.Ε.Α.. Παρά την επισταμένη προσπάθεια για προσεκτική παράθεση των διαθέσιμων πληροφοριών, δεν αναλαμβάνουμε καμία ευθύνη και δεν εγγυόμαστε για την ορθότητα, την πληρότητα και την επικαιρότητα των πληροφοριών που παρατίθενται στους «ΟΔΗΓΟΥΣ ΕΠΑΝΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ». Το Περιεχόμενο αυτών παρέχεται αποκλειστικά για πληροφοριακούς λόγους. Το Περιεχόμενο δεν σας παρέχει συμβουλές ή συστάσεις οποιουδήποτε είδους και δεν πρέπει ποτέ να χρησιμοποιείται σαν υποκατάστατο συμβουλών που παρέχονται από εξειδικευμένο επιστήμονα σε προσωπικό επίπεδο. Το Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών δεν υπόκειται ή υποχρεούται σε ικανοποίηση τυχόν αξιώσεων ευθύνης, κάθε είδους σχετικά με ζημιές υλικής ή ηθικής φύσεως που προκαλούνται από τη χρήση ή την μη χρήση των διατιθέμενων πληροφοριών, ή αντίστοιχα από τη χρήση ανακριβών ή ελλιπών πληροφοριών, εφόσον από πλευράς του Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Αθηνών δεν υπάρχει αποδεδειγμένα πρόθεση ή βαριά αμέλεια. Το Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών δεν ευθύνεται για οποιουδήποτε είδους ζημιές που θα μπορούσαν να προκύψουν από την πρόσβαση ή τη χρήση αυτών των πληροφοριών. Επιπλέον, σε καμία περίπτωση δεν φέρουμε ευθύνη για τυχόν απαιτήσεις νομικής ή αστικής ή/και ποινικής φύσης ούτε για τυχόν ζημία (θετική, ειδική ή αποθετική η οποία ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, διαζευκτικά ή/και σωρευτικά συνίσταται σε απώλεια κερδών, δεδομένων, διαφυγόντα κέρδη, χρηματική ικανοποίηση κ.λ.π.).

Σε περίπτωση που τμήματα ή επιμέρους διατυπώσεις αυτού του κειμένου δεν είναι, ή δεν είναι πλέον, ή δεν είναι πλήρως ορθές νομικά σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τα λοιπά μέρη του κειμένου παραμένουν ανέπαφα όσον αφορά στο περιεχόμενο και στην εγκυρότητά τους. Το Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών διατηρεί ρητώς το δικαίωμα να αλλάξει, να συμπληρώσει, να σβήσει ή να απενεργοποιήσει προσωρινά ή μόνιμα, τμήματα ή το σύνολο της ιστοσελίδας του, χωρίς ιδιαίτερη προειδοποίηση. Σε κάθε περίπτωση το περιεχόμενο των «ΟΔΗΓΩΝ ΕΠΑΝΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ» υπόκειται σε συνεχή αναθεώρηση ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες προσαρμογής του από τους συντάκτες αυτών.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΕΝΑΡΞΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΜΕΤΑ ΑΠΟ LOCKDOWN ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΚΟΡΟΝΟΪΟΥ SARS-COV -2

Επιμέλεια: Κων/νος Ντελέζος, Υγιεινολόγος Msc, PhDc, Λέκτορας Εφαρμογών
Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (Συντονιστής Επιστημονικής ομάδας)

Κυριακοπούλου Γεωργία , Υγιεινολόγος Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

Καραβασίλη Μαριάννα, Υγιεινολόγος Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΙΟ SARS-COV-2 ΚΑΙ ΤΗ ΛΟΙΜΩΞΗ COVID-19

Στην Κίνα, σε μια πόλη της επαρχίας Hubei, στο Wuhan, ένα νέο στέλεχος κορονοϊού αναγνωρίστηκε ως αίτιο κρουσμάτων πνευμονίας στα τέλη του 2019. Υπήρξε ραγδαία μετάδοση του ιού και οδήγησε αρχικώς σε επιδημία σε όλη την Κίνα, στη συνέχεια εξαπλώθηκε παγκοσμίως, πλήττοντας πλέον σχεδόν όλες τις ηπείρους. Όπως κάθε άλλος ιός του αναπνευστικού, μεταδίδεται μέσω σταγονιδίων που βγαίνουν από το στόμα των μολυσμένων ατόμων κατά την ομιλία, τον βήχα και το φτέρνισμα. Ο ιός μπορεί να επιβιώσει στο περιβάλλον από μερικές ώρες μέχρι και μερικές ημέρες (ανάλογα με την επιφάνεια και τις περιβαλλοντολογικές συνθήκες), ενώ πιθανός τρόπος μετάδοσης θεωρείται το άγγιγμα μιας μολυσμένης επιφάνειας και στη συνέχεια το άγγιγμα βλεννογόνων (συνήθως των ματιών ή του στόματος). Οι άνθρωποι που μολύνονται από τον κορονοϊό SARS-CoV-2 μπορεί να εμφανίσουν πυρετό, βήχα, δύσπνοια (δυσκολία στην αναπνοή), να αισθάνονται κουρασμένοι και να έχουν μυϊκούς πόνους. Επίσης έχουν αναφερθεί διαταραχές στην όσφρηση και στη γεύση. Τα προβλήματα με την αναπνοή συμβαίνουν όταν η λοίμωξη προσβάλει τους πνεύμονες, προκαλώντας πνευμονία. Τα συμπτώματα συνήθως εμφανίζονται λίγες ημέρες μετά τη λοίμωξη με τον ιό, στις περισσότερες περιπτώσεις αυτό το χρονικό διάστημα είναι 3-7 ημέρες (μέσος όρος 5,2 ημέρες) μετά την έκθεση. Όμως, σε κάποιους ανθρώπους τα συμπτώματα εμφανίζονται μετά από μεγαλύτερο διάστημα (έως και 14 ημέρες). Συνήθως πρόκειται για μια ήπια νόσο και περίπου το 98% των ανθρώπων που μολύνονται επιβιώνουν. Η πλειονότητα των περιπτώσεων (>80%) είναι ήπιες (με λίγα συμπτώματα, όμοια του κοινού κρυολογήματος) και μπορούν να αναρρώσουν στο σπίτι. Όμως σε κάποιες περιπτώσεις, προκαλείται σοβαρή νόσος (περίπου στο 14%) και σε ένα μικρότερο ποσοστό (περίπου στο 5%) πολύ σοβαρή νόσος. Κάποιοι άνθρωποι δεν εμφανίζουν καθόλου συμπτώματα, ή έχουν μόνο ήπια συμπτώματα κοινού κρυολογήματος. Σε άλλους ανθρώπους, η λοίμωξη με τον COVID-19 μπορεί να προκαλέσει σοβαρά προβλήματα, όπως πνευμονία ή ακόμα και θάνατο. Αυτό συμβαίνει συχνότερα σε ανθρώπους που έχουν

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ATHENS CHAMBER OF TRADESMEN

κι άλλα προβλήματα σοβαρά προβλήματα υγείας και στους ηλικιωμένους. Τα επιστημονικά δεδομένα και η κατανόηση αυτού του νεότερου κορονοϊού SARS-CoV-2 και της νόσου (COVID-19) που προκαλεί, βρίσκονται ακόμη υπό εξέλιξη.

ΑΝΑΓΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ

Για να εισέλθουμε σε φάση αποκατάστασης της κανονικότητας, θα πρέπει να επανέλθει η εμπιστοσύνη των ανθρώπων που χρησιμοποιούν ένα χώρο. Αυτό θα γίνει με αλλαγές στον τρόπο οργάνωσης της εργασίας των μόνιμα απασχολούντων στη συγκεκριμένη επιχείρηση, αλλά και κινήσεις που θα δημιουργήσουν αίσθημα ασφάλειας των επισκεπτών από την πρώτη στιγμή εισόδου στο χώρο.

ΑΡΧΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Ο κάθε εισερχόμενος συμπληρώνει έγγραφο ατομικών στοιχείων (ονοματεπώνυμο, τηλέφωνο, διεύθυνση κατοικίας) για να μπορεί να ειδοποιηθεί σε περίπτωση στενής επαφής του με τον ίδιο εντός του χώρου.

Ως στενή επαφή ορίζεται η συνεύρεση (π.χ. συνεργασία σε πολύ κοντινή απόσταση, κοινό διάλειμμα) με επιβεβαιωμένο κρούσμα για χρόνο >15 min ή συνεύρεση με πιθανό κρούσμα για χρόνο >2 ώρες.

2. Καθορίζονται πολιτικές και πρακτικές, όπως εργασία από το σπίτι - τηλεργασία και ευέλικτες ώρες εργασίας (π.χ. κλιμακωτές βάρδιες) για να αυξηθεί η φυσική απόσταση μεταξύ των εργαζομένων.
3. Εξετάζεται το ενδεχόμενο ακύρωσης μη βασικών επαγγελματικών ταξιδιών σε άλλες χώρες ανά γεωγραφικό προορισμό. Εξετάζεται το ενδεχόμενο ακύρωσης μεγάλων συναντήσεων ή γεγονότων που σχετίζονται με την εργασία στο συγκεκριμένο χώρο.
4. Λαμβάνεται μέριμνα για ενημέρωση των εργαζομένων από ειδικούς για παράβλεψη του φόβου, του άγχους, των φημών και της παραπληροφόρησης.
5. Λαμβάνεται μέριμνα για την ύπαρξη ικανού αποθέματος σε απολυμαντικά, χαρτικά και απορρυπαντικά για τους κοινόχρηστους χώρους, τα αντικείμενα, τις τουαλέτες.
6. Λαμβάνεται μέριμνα για την συντήρηση και την καλή λειτουργία όλων των εγκαταστάσεων που αφορούν την υγεία και την υγιεινή των χώρων, με έμφαση στις τουαλέτες.

7. Προτείνεται όλα τα εξωτερικά έντυπα, φάκελοι, αλληλογραφία να διεκπεραιώνονται από τους εργαζόμενους 24 ώρες μετά την παραλαβή τους και αφού παραμείνουν σε ειδικά καθορισμένο χώρο των υπηρεσιών, χωρίς να αγγίζονται για το ίδιο χρονικό διάστημα, καθώς ο κορονοϊός μπορεί να παραμείνει ενεργός πάνω σε χάρτινες επιφάνειες για ορισμένες ώρες.
8. Προτιμάται η χρήση καρτών και όχι μετρητών.

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

Οι εργαζόμενοι εισέρχονται στο χώρο εργασίας όταν:

1. ΔΕΝ εμφανίζουν συμπτώματα οξείας λοίμωξης αναπνευστικού (βήχα, πυρετό, πονόλαιμο, ρινική καταρροή, δύσπνοια)
2. ΔΕΝ αποτελούν στενή επαφή επιβεβαιωμένου κρούσματος Covid-19
3. ΔΕΝ ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες καθ' υπόδειξη του θεράποντος ιατρού τους
4. ΔΕΝ υπάρχει σοβαρό υποκείμενο πρόβλημα υγείας που τους καθιστά ευάλωτους έναντι του Covid-19 σε σχέση με τα καθήκοντά τους στη θέση εργασίας τους

ΑΤΟΜΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ

- ❖ Διατήρηση κοινωνικών αποστάσεων καθ' υπόδειξη επικαιροποιημένων οδηγιών του ΕΟΔΥ και του Υπουργείου Υγείας. Σύμφωνα με τις τελευταίες οδηγίες τηρείται απόσταση σε όλους τους χώρους φυσικής συνύπαρξης 1,5 μέτρου κατ' ελάχιστον.
- ❖ Πλύσιμο των χεριών τακτικά και σχολαστικά με σαπούνι και ζεστό νερό ή με αλκοολούχο διάλυμα και αποφυγή επαφής των χεριών με το πρόσωπο (μάτια, μύτη, στόμα).
- ❖ Κάλυψη του βήχα ή του φτερνίσματος με χαρτομάντιλο το οποίο απορρίπτεται άμεσα, με ευθύνη του ίδιου του ατόμου. Αν αυτό δεν είναι διαθέσιμο, κάλυψη με το εσωτερικό του αγκώνα.
- ❖ Χρήση όλων των μέσων ατομικής προστασίας που προβλέπονται κατά περίπτωση (σύσταση για χρήση μάσκας από το προσωπικό και τους πελάτες). Δεν δημιουργείται υποχρέωση χρήσης για τους πελάτες, λόγω της πιθανότητας δημιουργίας ψευδούς αισθήματος ασφάλειας. Για τον ίδιο λόγο δεν προτείνεται προς το παρόν υποχρεωτικός έλεγχος θερμομέτρησης των εισερχομένων στο κατάστημα λιανικής. Το σύμπτωμα του πυρετού σχετίζεται με διάφορες παθολογικές καταστάσεις και όχι απαραίτητα COVID19. Η απουσία πυρετού, ως κριτήριο υγείας πιθανόν να οδηγούσε σε μείωση της κοινωνικής απόστασης.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ATHENS CHAMBER OF TRADESMEN

- ❖ Συχνός καθαρισμός και απολύμανση όλων των επιφανειών που αγγίζονται από άτομα (πόμολα, χειρολαβές, διακόπτες, κουπαστές, κουμπιά ασανσέρ, επιφάνειες Kevlar, ξύλινες, μεταλλικές, μαρμάρινες, κοινόχρηστα πληκτρολόγια, φωτοτυπικό μηχάνημα, διακόπτες φωτός, αντικείμενα πώλησης).
- ❖ Συνεχής φυσικός αερισμός εργασιακών χώρων .
- ❖ Αποφυγή χρήσης κλιματιστικών, σχολαστικός καθαρισμός φίλτρων και συντήρηση των συσκευών ανακύκλωσης/ψύξης.
- ❖ Αποφυγή χρήσης ασανσέρ. Σε περίπτωση ανάγκης χρησιμοποιείται με πληρότητα 40% και υποχρεωτική χρήση μάσκας από όλους.
- ❖ Κατά την χρήση της τουαλέτας, το καζανάκι χρησιμοποιείται με το κάλυμμα κλειστό, για αποφυγή εκτίναξης πιθανών μολυσμένων αερολυμάτων με τον ιό, στο πρόσωπο.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

- ❖ Αυστηρή τήρηση όλων των κανόνων υγιεινής
- ❖ Πλύσιμο των χεριών τακτικά και σχολαστικά με σαπούνι και ζεστό νερό ή με αλκοολούχο διάλυμα και αποφυγή επαφής των χεριών με το πρόσωπο (μάτια, μύτη, στόμα).
- ❖ Κάλυψη του βήχα ή του φτερνίσματος με χαρτομάντιλο το οποίο απορρίπτεται άμεσα. Αν αυτό δεν είναι διαθέσιμο, κάλυψη με το εσωτερικό του αγκώνα.
- ❖ Χρήση όλων των μέσων ατομικής προστασίας που προβλέπονται κατά περίπτωση (μάσκα)
- ❖ Συχνός καθαρισμός και απολύμανση όλων των επιφανειών που αγγίζονται από εργαζόμενους.
- ❖ Συχνός αερισμός εργασιακών χώρων τουλάχιστον 2 φορές τη μέρα και για 20 - 30 λεπτά
- ❖ Αποφυγή χρήσης κλιματιστικών, σχολαστικός καθαρισμός φίλτρων και συντήρηση των συσκευών ανακύκλωσης / ψύξης

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ

- ❖ Σε περίπτωση που ο χώρος δεν χρησιμοποιείται (π.χ. Σαββατοκύριακο) συστήνεται να γίνει ο καθαρισμός πριν την έναρξη χρήσης του, γιατί το ιικό φορτίο αναμένεται ότι θα έχει μειωθεί σημαντικά μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα, από την τελευταία ανθρώπινη παρουσία (Παρασκευή μεσημέρι).
- ❖ Χρήση γαντιών μιας χρήσης και στολής εργασίας από το προσωπικό καθαριότητας. Τα γάντια μετά τη χρήση τους πρέπει να απορρίπτονται αμέσως στις πλαστικές σακούλες των κάδων απορριμμάτων και να μην γίνονται προσπάθειες καθαρισμού τους, π.χ. πλύσιμο των γαντιών μιας χρήσης και επαναχρησιμοποίησή τους. Επισημαίνεται ότι, η χρήση γαντιών μιας χρήσης δεν αντικαθιστά σε καμιά περίπτωση το πλύσιμο των χεριών.
- ❖ Εφαρμογή των τυπικών εργασιών καθαρισμού, δίνοντας έμφαση στο συχνό καθαρισμό των λείων επιφανειών που χρησιμοποιούνται συχνά με κοινά

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ATHENS CHAMBER OF TRADESMEN

καθαριστικά, δηλαδή υγρό σαπουνι και νερό, ή διάλυμα οικιακής χλωρίνης 10% (1 μέρος οικιακής χλωρίνης αραιωμένο σε 10 μέρη νερό) ή αλκοολούχο αντισηπτικό. Το διάλυμα χλωρίνης δεν προτείνεται για επιφάνειες που έρχονται σε επαφή με τα χέρια, λόγω της επικινδυνότητας της σε αθροιστική δερματική επαφή.

- ❖ Οι συσκευασίες απορρυπαντικών και απολυμαντικών που τελειώνουν, δεν ξαναγεμίζονται, αλλά απορρίπτονται διότι υπάρχει κίνδυνος επιμόλυνσης του περιεχομένου.

ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗ

- ❖ Οι ανθρώπινοι κορονοϊοί αδρανοποιούνται με διαδικασία απολύμανσης επιφανειών εντός ενός λεπτού (1') με αντιμικροβιακούς παράγοντες όπως: Υποχλωριώδες νάτριο σε συγκέντρωση 0,1%, Αιθανόλη 70% και Υπεροξειδίο του υδρογόνου 0,5%.
- ❖ Απολύμανση με σφουγγάρισμα - τρίψιμο σε επιφάνειες. Δεν συστήνεται η χρήση μηχανισμού εκνέφωσης ή ψεκασμού, εκτός εάν έγινε χρήση του χώρου από επιβεβαιωμένο κρούσμα.
- ❖ Μόλις στεγνώσουν οι χημικές ουσίες από τις επιφάνειες τα άτομα μπορούν να εισέλθουν στους χώρους.
- ❖ Η συνεχής χρήση απολυμαντικών χημικών ουσιών οδηγεί στη ανάγκη χρήσης φυσικών μεθόδων απολύμανσης . Ως τέτοια εναλλακτική λύση εμφανίζεται η χρήση της υπεριώδους μικροβιοκτόνου ακτινοβολίας C (UVC) με τις απαραίτητες προφυλάξεις που υποδεικνύονται παρακάτω:

- Ο σχετικός εξοπλισμός UVC να είναι επαγγελματικού τύπου

- Περιοχή εκπομπής UVC λαμπτήρων μεταξύ 240-280nm

- Ισχύς UVC λαμπτήρων τουλάχιστον 80 watt με δυνατότητα ρύθμισης της ισχύος

- Σύστημα ασφάλειας αυτόματης διακοπής λειτουργίας σε περίπτωση που εισέλθει άτομο ή ανιχνευθεί κίνηση στο χώρο

- Σύστημα ασφαλείας μέσω τηλεχειρισμού

- Διάρκεια απολύμανσης ικανή για την απενεργοποίηση ιών, βακτηρίων βάσει πρωτοκόλλου ανάλογα με το μέγεθος του χώρου και την ισχύ του εξοπλισμού

- Κατά προτίμηση προστατευτικά καλύμματα εξοπλισμού και λαμπτήρων για προστασία από ενδεχόμενη θραύση (στην περίπτωση που περιέχουν υδράργυρο)

Σε συνεννόηση με τον εφαρμοστή θα πρέπει να διευκρινίζεται η συμβατότητα της UVC ακτινοβολίας με πλαστικές επιφάνειες.

ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- ❖ Παρά τη σταδιακή άρση των περιορισμών που αναμένεται ο ιός θα εξακολουθεί να υπάρχει, και θα μπορούσε και πάλι να εξαπλωθεί πολύ γρήγορα κυρίως στο μη άνοσο πληθυσμό και να προκαλέσει μεγάλο αριθμό σοβαρών προβλημάτων υγείας στους εργαζόμενους αλλά και δυσλειτουργίας στην επιχείρηση / οργανισμό. Προς το παρόν δεν είναι δυνατό να προβλεφθεί πότε θα είναι διαθέσιμος ένας αποτελεσματικός εμβολιασμός ή μια ευρέως εφαρμόσιμη θεραπεία.
- ❖ Υποχρεωτική η χρήση μάσκας για το προσωπικό και τους πελάτες των επιχειρήσεων λιανικής πώλησης που βρίσκονται εντός εμπορικών κέντρων, εκπτώτικων χωριών και εκπτώτικων καταστημάτων.
- ❖ Σύσταση για χρήση μάσκας από το προσωπικό των καταστημάτων λιανικής πώλησης, που βρίσκονται εκτός εμπορικών κέντρων, εκπτώτικων χωριών και εκπτώτικων καταστημάτων, ιδιαίτερα όταν υπάρχουν πελάτες στον χώρο.
- ❖ Δεν είναι υποχρεωτική η χρήση γαντιών από τους εργαζόμενους, διότι δημιουργεί ψευδές αίσθημα ασφάλειας.
- ❖ Οι πελάτες και το προσωπικό κατά την είσοδό τους στο κατάστημα θα πρέπει να απολυμαίνουν τα χέρια τους με το αλκοολούχο διάλυμα.

- ❖ Τήρηση της αναλογίας τετραγωνικών και παρευρισκόμενων στους χώρους αναμονής. Ισχύ περιορισμού των τετραγωνικών μέτρων, δηλαδή για καταστήματα μέχρι 20 τετραγωνικά θα μπορούν να βρίσκονται εντός 4 άτομα. Αν το κατάστημα είναι 100 τετραγωνικά θα μπορούν να βρίσκονται μέχρι 12 άτομα. Άνω των 100 τετραγωνικών θα μπορούν να βρίσκονται 12 άτομα + 1 ανά 15 τετραγωνικά και άνω των 300 τετραγωνικών θα μπορούν να βρίσκονται 1 άτομο ανά 10 τετραγωνικά ανά όροφο. Ο πληθυσμός των ατόμων που αναφέρεται είναι μικτός δηλαδή εργαζόμενοι και πελάτες μαζί.
- ❖ Στα εκπτώτικα χωριά, τα εμπορικά κέντρα και τα εκπτώτικα καταστήματα η αναλογία παραβρισκόμενων στο συνολικό χώρο της εγκατάστασης είναι 1 άτομο ανά 20 τετραγωνικά.
- ❖ Το κατάστημα να συμπληρώνει κατάλογο όπου θα περιλαμβάνονται τα στοιχεία των πελατών (ονοματεπώνυμο, τηλέφωνο, διεύθυνση κατοικίας).
- ❖ Να υπάρχουν διαθέσιμα μάσκες, γάντια και αντισηπτικό αλκοολούχο διάλυμα στις εισόδους του καταστήματος.
- ❖ Τα κλιματιστικά θα πρέπει να παραμένουν κλειστά και να εξασφαλίζεται η καλή συντήρησή τους. Σε περίπτωση που χρειαστεί να λειτουργήσουν επιτρέπεται μόνο η χρήση εκτός ανακυκλώμενου αέρα, με γρίλιες προς τα ψηλά και λειτουργία 24/7.
- ❖ Πρέπει επίσης να εξασφαλίζεται η καλή λειτουργία και συντήρηση των εξαερισμών του χώρου.
- ❖ Οι πόρτες και τα παράθυρα θα πρέπει να παραμένουν ανοιχτά για να δημιουργείται ρεύμα.
- ❖ Καθαρισμός κάθε πρωί, πριν και μετά την προσέλευση των συνεργατών, όλων των χώρων και των επιφανειών (πόμολα, συσκευές τηλεφώνου, γραφεία, κουπαστέςσκάλας κ.λπ.).
- ❖ Να απαγορεύεται το κάπνισμα εντός τηςεπιχείρησης.
- ❖ Να υπάρχουν στον χώρο σε εμφανή σημεία πόστερ υπενθύμισης των μέτρων.
- ❖ Περιορίστε τον αριθμό των σημείων εισόδου και εξόδου από και προς το κατάστημα. Εξετάστε το ενδεχόμενο να έχετε ξεχωριστά σημεία εισόδου και εξόδου, εάν είναι δυνατόν. Ο περιορισμός των σημείων εξόδου δεν ισχύει για τις πόρτες εκτάκτου ανάγκης (π.χ. πυρκαγιάς).
- ❖ Περιορίστε τον αριθμό των πελατών σε κλειστούς χώρους, όπως ανελκυστήρες.
- ❖ Η κοινωνική απόσταση ισχύει σε όλες τις περιοχές του καταστήματος, συμπεριλαμβανομένων και των περιοχών που δεν βλέπουν οι πελάτες.
- ❖ Τοποθετήστε σαφή σήμανση έξω από το κατάστημα, εξηγώντας τα μέτρα κοινωνικής απόστασης που πρέπει να ακολουθήσουν οι πελάτες.
- ❖ Τοποθετήστε σημάδια έξω από το κατάστημα για να βοηθήσετε στη σωστή απόσταση των ουρών αναμονής.
- ❖ Εφόσον είναι εφικτό να ορίσετε συγκεκριμένους χώρους αναμονής, στους οποίους θα είναι δυνατό να εφαρμοστούν οι σωστές αποστάσεις ασφαλείας.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ATHENS CHAMBER OF TRADESMEN

- ❖ Στην είσοδο και στην έξοδο του καταστήματος πρέπει να υπάρχει προσωπικό της επιχείρησης που να ελέγχει τον αριθμό των ατόμων που εισέρχονται και εξέρχονται από το κατάστημα. Σε ορισμένες περιπτώσεις αυτός θα χρειάζεται να έχει άδεια SIA (προσωπικού ασφαλείας).
- ❖ Όλο το προσωπικό πρέπει να είναι ενήμερο για τα μέτρα κοινωνικής απόστασης και να εκπαιδεύεται για το πώς θα πρέπει να τα υποστηρίζει ώστε να εφαρμόζονται από τους πελάτες της επιχείρησης.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ATHENS CHAMBER OF TRADESMEN

- ❖ Οι πελάτες και το προσωπικό κατά την είσοδό τους στο κατάστημα πρέπει να απολυμαίνονται υποχρεωτικά τα χέρια τους με το αλκοολούχο διάλυμα.
- ❖ Το αλκοολούχο διάλυμα να έχει άδεια ΕΟΦ περιεκτικότητα αλκοόλης ή μίγματος αλκοολών (αιθανόλη, ισοπροπανόλη ή προπανόλη) με άθροισμα 70% και πιστοποίηση CE.
- ❖ Θα πρέπει να υπάρχουν διαθέσιμα καθαριστικά και απολυμαντικά για τον καθαρισμό και απολύμανση των καρτσιών/καλαθιών που χρησιμοποιούνται ανά πελάτη.
- ❖ Να υπάρχει εμφανή σήμανση στο δάπεδο ώστε να διευκολύνονται οι πελάτες να τηρούν την απόσταση ασφαλείας.
- ❖ Κάντε τακτικές ανακοινώσεις για να υπενθυμίσετε στο προσωπικό και τους πελάτες να ακολουθούν τις συμβουλές κοινωνικής απόστασης και την τήρηση των μέτρων ασφαλείας.
- ❖ Να υπάρχει διαθέσιμο προσωπικό της επιχείρησης που να υπενθυμίζει στους πελάτες τις αποστάσεις ασφαλείας και να επιβλέπει αν τηρούνται.
- ❖ Το προσωπικό της επιχείρησης θα πρέπει να καθαρίζει και να απολυμαίνει κρίσιμες επιφάνειες όπως οθόνες σε ταμεία self service, κουμπιά Pin χρεωστικών καρτών κ.λπ., ιδανικά έπειτα από κάθε χρήση.
- ❖ Τα καταστήματα που πωλούν τρόφιμα θα πρέπει να τα μεριμνούν να είναι όλα τα τρόφιμα καλυμμένα ώστε να προστατεύονται από τυχόν φτέρνισμα ή βήχα.
- ❖ Να τοποθετηθούν ασπίδες προστασίας (π.χ. Plexiglas) στα γκισέ και στα ταμεία των επιχειρήσεων για την προστασία των εργαζομένων.
- ❖ Προτείνεται να παροτρύνονται οι πελάτες ώστε να χρησιμοποιούν ανέπαφες συναλλαγές για μεγαλύτερη προστασία.
- ❖ Προτείνεται να διαχωριστούν οι ώρες αγορών για τα άτομα που ανήκουν σε ομάδες υψηλού κινδύνου.
- ❖ Ανάλογα με τη διάταξη που είναι διαχωρισμένος ο χώρος προτείνεται κάποιοι διάδρομοι που δεν επιτρέπουν την απόσταση ασφαλείας να μονοδρομηθούν.
- ❖ Προτείνεται οι πελάτες να έχουν τις δικές τους τσάντες όσο ψωνίζουν, ώστε να αποφεύγεται η επαφή με καρότσια, καλάθια κ.λπ.
- ❖ Ενθαρρύνετε τους πελάτες να ψωνίζουν μόνοι τους όπου είναι δυνατόν. Όταν κάποιος πελάτης χρειάζεται βοήθεια - εξυπηρέτηση, θα πρέπει να τηρείται η απόσταση 2m μεταξύ πελάτη – υπαλλήλου.
- ❖ Τακτικός καθαρισμός με αντιβακτηριακά προϊόντα καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας των επιφανειών και των λαβών των θυρών των δοκιμαστηρίων, των χειρολαβών σκάλας (κυλιόμενης ή μη), των υπολογιστών - πληκτρολογίων που χρησιμοποιούνται.
- ❖ Διατηρείτε όσο γίνεται κλειστά τα δοκιμαστήρια. Εάν αυτό δεν είναι δυνατό, πρέπει να έχετε πάντα έναν συνάδελφο για να διασφαλίσετε τη διατήρηση της κοινωνικής απόστασης και την τήρηση των μέτρων υγιεινής.
- ❖ Όταν οι πελάτες χρειάζονται εξειδικευμένες συμβουλές/βοήθεια στο κατάστημα, βεβαιωθείτε ότι οι συνάδελφοι που παρέχουν τις συμβουλές έχουν μια σαφώς καθορισμένη θέση(π.χ. με ένα ασφαλές εμπόδιο).

- ❖ Το προσωπικό του καταστήματος οφείλει να καθαρίζει και να απολυμαίνει τον χώρο και τις επιφάνειες καθ' όλη την διάρκεια της ημέρας ώστε να δίνει στους πελάτες το αίσθημα σιγουριάς - εμπιστοσύνης.
- ❖ Για την δοκιμή ρούχων που περνάνε από το κεφάλι θα πρέπει να αποφεύγεται η δοκιμή αυτή ή σε περίπτωση εμμονής του πελάτη ,να παρέχεται στους πελάτες κάλυμμα προσώπου.
- ❖ Σε περίπτωση που κατά τη δοκιμή ενός υποδήματος ο υπάλληλος βρεθεί σε χαμηλότερο σημείο από τον πελάτη π.χ βοήθεια κατά τη δοκιμή ενός υποδήματος ,εκτός από την υποχρεωτική χρήση μάσκας ,προτείνεται και η χρήση προμετωπίδας από τον εργαζόμενο.
- ❖ Τήρηση αποστάσεων (1,5μανά πελάτη) και συγκεκριμένος αριθμός πελατών.
- ❖ Κατάργηση προσφορών ή ειδικών τιμών για να αποφευχθεί ο συνωστισμός.
- ❖ Οι επιχειρήσεις που βρίσκονται εντός εμπορικών κέντρων θα πρέπει να συζητούν τη διαχείριση “ουρών” με τη διαχείριση του κέντρου για να καθορίσουν τον καλύτερο τρόπο αποφυγής της συμφόρησης.
- ❖ Αν οι τουαλέτες του καταστήματος είναι ανοιχτές προς το κοινό τότε θα πρέπει να τηρείται ο τακτικός και σχολαστικός καθαρισμός τους μετά από κάθε χρήση και με έμφαση στα κρίσιμα σημεία όπως λαβές πόρτας, λαβές βρύσης, κουμπί για το καζανάκι κ.λπ.
- ❖ Στις εγκαταστάσεις αλλαγής μωρών θα πρέπει να τηρείται ο τακτικός και σχολαστικός καθαρισμός των εγκαταστάσεων μετά από κάθε χρήση.
- ❖ Το κατάστημα θα πρέπει να διαθέτει ειδικά συστήματα απολύμανσης για τα ρούχα μπροστά στον πελάτη (ατμοκαθαριστές). Η χρήση των ατμοκαθαριστών να πραγματοποιείται αφού έχει προηγηθεί καθαρισμός του ρούχου με πανί ελαφρά βρεγμένο και απορρυπαντικό για την απομάκρυνση λίπους προερχόμενου από ανθρώπινο δέρμα , Η διαδικασία αυτή είναι χρήσιμη σε περίπτωση μόλυνσης διότι θα διαλυθεί η λιπώδης στοιβάδα που περιβάλλει τονιό.
- ❖ Οι πελάτες δεν θα πρέπει να ακουμπάνε κανένα προϊόν. Αν γνωρίζουν το νούμερο, καλό θα είναι να αγοράζουν αυτό που επιθυμούν χωρίς να το δοκιμάζουν. Σε περίπτωση δοκιμής, είναι προτιμότερο να γίνεται πάνω από τα ρούχα μας.
- ❖ Μετά την δοκιμή ρούχων και υποδημάτων κρίνεται απαραίτητο το πλύσιμο των χεριών, βάση των οδηγιών που έχουν δοθεί.
- ❖ Εάν κάποια καταστήματα βοηθήσουν τους πελάτες στην μεταφορά μεγάλων αντικειμένων στο αυτοκίνητό τους (π.χ. αγορά τηλεόρασης) θα πρέπει αυτό να γίνεται με την τήρηση όλων των μέτρων προστασίας.
- ❖ Προγραμματίστε σωστά τις παραδόσεις και προσπαθήστε, όσο αυτό είναι δυνατό, να γίνονται χωρίς επαφή.
- ❖ Όπου το προσωπικό κρίνεται απαραίτητο να εισέλθει μέσα στο σπίτι θα πρέπει να επικοινωνήσει με τον πελάτη για να δει αν έχει εμφανίσει κάποιο σύμπτωμα. Στην περίπτωση που έχει παρουσιαστεί κάποιο σύμπτωμα το προγραμματίζουν εκ νέου κάποια άλλη στιγμή.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ATHENS CHAMBER OF TRADESMEN

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Οδηγίες εφαρμογής απλής χειρουργικής μάσκας

- ❖ επιλογή του σωστού μεγέθους
- ❖ εφαρμογή της υγιεινής των χεριών πριν την τοποθέτηση της μάσκας
- ❖ εφαρμογή της μάσκας στο πρόσωπο έτσι ώστε να καλύπτει πλήρως τη μύτη, το στόμα και το πηγούνι (σταθερά, χωρίς κενά)
- ❖ πίεση του μεταλλικού στοιχείου στη ράχη της μύτης
- ❖ ασφάλιση με τα κορδόνια στη μεσότητα του πίσω μέρους της κεφαλής και του λαιμού. Εάν πρόκειται για μάσκα με ελαστικούς βρόγχους αυτοί εφαρμόζονται γύρω από τα αυτιά
- ❖ αποφυγή επαφής της μάσκας μετά την τοποθέτηση, αλλιώς εφαρμογή της υγιεινής των χεριών πριν και μετά την επαφή
- ❖ αφαίρεση της μάσκας πιάνοντας μόνο τα κορδόνια πρώτα από κάτω και με τά από πάνω. Εάν πρόκειται για μάσκα με ελαστικούς βρόγχους αφαιρείται πιάνοντας ταυτόχρονα τους βρόγχους,
- ❖ απόρριψη στον ειδικό κάδο
- ❖ εφαρμογή της υγιεινής των χεριών
- ❖ αποφυγή επαναχρησιμοποίησης της μάσκας (είναι μιας χρήσης)
- ❖ αφαίρεση, απόρριψη και αλλαγή στην περίπτωση που είναι ρυπαρή ή κατεστραμμένη

Οι οδηγίες θα μπορούν να αναπροσαρμόζονται ανάλογα με τις εντολές της επίσημης πολιτείας.

Ο Συντάξας

Αρ,Αδείας 936/28-1-97